

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

המקרא המשוכתב: עיונים בספר היובלים - 21563

תאריך עדכון אחרון 10-05-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מקרא

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' מיכאל סיגל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Michael.Segal@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ב 16:00 - 17:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

קריאה בפרקים נבחרים מספר היובלים בעזרת שיטות מחקר ספרותיות-ביקורתיות. דיון בשאלות כלליות כגון שכתוב המקרא, הפרשנות היהודית העתיקה, האחידות של ספר, האמונות והדעות שבו, והיחס לחיבורים אחרים מימי הבית השני.

מטרות הקורס:

- (1) להקנות את הכלים הבסיסיים לחקר ספר היובלים, בהקשרו הספרותי וההיסטורי.
- (2) קריאת ספר היובלים בהשוואה לספרי בראשית-שמות ובהשוואה לשכתובי מקרא אחרים.
- (3) למקם את ספר היובלים בתוך העולם של הפרשנות היהודית העתיקה.
- (4) לבחון את שאלת אחידות החיבור.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לבחון את הטקסט ספר היובלים ע"פ השיטה הפילולוגית-טקסטואלית
- לדון ביסודיות בטקסט של ספר היובלים ובעיות הפרשניות העולות בקריאתו
- לפרש את הכתובים בעזרת פרשנים
- לשפוט את היתרונות והחסרונות של פירושים/פרשנים ספציפיים
- לנסח את המסקנות האלה בבהירות בכתב ובע"פ

דרישות נוכחות (%) :

85

שיטת ההוראה בקורס: סמינריון. תלמידים הבוחרים לכתוב עבודה סמינריונית יציגו סיכום של עבודותיהם בפני משתתפי הקורס.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבחר פרקים מתוך ספר היובלים.

חומר חובה לקריאה:

א. מהדורות ותרגומים

משה גולדמאן, "ספר היובלים", בתוך הספרים החיצונים (ערך א' כהנא; שני כרכים; תל-אביב: מסדה, תשט"ז) א: רטז-שיג

אליהו ש. הרטום, "ספר היובלות", בתוך הספרים החיצונים (7 כרכים; מהדורה שנייה; תל אביב: יבנה, תשכ"ט) 5ב: 7-147

Klaus Berger, Das Buch der Jubiläen (JSRZ 2/3; Gütersloh: G. Mohn, 1981)

R.H. Charles, The Book of Jubilees or the Little Genesis (London: Adam and Charles

Black, 1902)

Chaim Rabin, "Jubilees," in *The Apocryphal Old Testament* (ed. H.F.D. Sparks; revision of R.H. Charles, *The Book of Jubilees*; Oxford: Clarendon, 1984) 1-139

James C. VanderKam, *The Book of Jubilees* (2 vols.; CSCO 510-511; *Scriptores Aethiopici* 87-88; Leuven: Peeters, 1989)

James C. VanderKam and Jozef T. Milik, "Jubilees," in *Qumran Cave 4.VIII: Parabiblical Texts, Part 1* (ed. H.W. Attridge et al.; DJD XIII; Oxford: Clarendon Press, 1994) 1-185

O.S. Wintermute, "Jubilees: A New Translation and Introduction," in *The Old Testament Pseudepigrapha* (ed. J.H. Charlesworth; 2 vols.; New York: Doubleday, 1985) 35-142

חומר לקריאה נוספת:

יוסף באומגרטן, "הלוח של ספר היובלים והמקרא", תרביץ לב (תשכ"ב) 317-328
דבורה דימנט, "בני שמים - תורת המלאכים בספר היובלים לאור כתבי עדת קומראן", בתוך מנחה
לשרה: מחקרים בפילוסופיה יהודית ובקבלה מוגשים לפרופסור שרה א' הלר וילנסקי (בעריכת מ'
אידל, ד' דימנט וש' רוזנברג; ירושלים: מאגנס, תשנ"ד) 97-118

כנה ורמן, היחס לגויים בספר היובלים ובספרות קומראן בהשוואה להלכה התנאית הקדומה ולספרות
חיצונית בת התקופה (עבודת דוקטור; ירושלים: האוניברסיטה העברית, תשנ"ה)

כנה ורמן, "עיצוב מאורעות דור המבול בספר היובלים", תרביץ סד (תשנ"ה) 183-202

כנה ורמן, "התורה והתעודה הכתובה על הלוחות", תרביץ סח (תשנ"ט) 473-492

כנה ורמן, "ספר היובלים בהקשר הלניסטי", ציון סו (תשס"א) 275-296

כנה ורמן, "ספר היובלים ועדת קומראן: לשאלת היחס בין השניים", מגילות ב (תשס"ד) 37-55

מיכאל סיגל, "סיפורת וחוק בספר היובלים: עיון מחודש בסיפור הכניסה לגן עדן", מגילות א (תשס"ג)
111-125

מיכאל סיגל, ספר היובלים: שכתוב המקרא, עריכה, אמונות ודעות (ירושלים: מאגנס, תשס"ח)

מיכאל סיגל, "ההתהוות הספרותית של סיפור שכם ודינה ביובלים ל", מגילות ח-ט (תש"ע) 227-241
מנחם קיסטר, "לתולדות כת האיסיים: עיונים בחזון החיות, ספר היובלים וברית דמשק", תרביץ נו

(תשמ"ז) 1-18

מנחם קיסטר, "על שני מטבעות לשון בספר היובלים", תרביץ ע (תשס"א) 289-300

ליאורה רביד, "המינוח המיוחד של לוחות השמים בספר היובלים", תרביץ סח (תשנ"ט) 463-471

ליאורה רביד, "הלכות שבת בספר היובלים נ 6-13", תרביץ סט (תש"ס) 161-166

Chanoch Albeck, *Das Buch der Jubiläen und die Halacha* (Hochschule für die

Wissenschaft des Judentums 27; Berlin: Siegfried Scholem, 1930) 3-60

Phillip Alexander, "Retelling the Old Testament," in *It is Written: Scripture Citing Scripture* (ed. D.A. Carson and H.G.M. Williamson; Cambridge: Cambridge University Press, 1988) 99-121

Gary Anderson, "The Status of the Torah Before Sinai: The Retelling of the Bible in the Damascus Covenant and the Book of Jubilees," *DSD* 1 (1994) 1-29

Joseph M. Baumgarten, "The Beginning of the Day in the Calendar of Jubilees," *JBL* 77 (1958) 355-360; repr. in J. Baumgarten, *Studies in Qumran Law* (Leiden: E. J.

Brill, 1977) 124-130

Joseph M. Baumgarten, "Some Problems of the Jubilees Calendar in Current Research," *VT* 32 (1982) 485-489

-
- George J. Brooke, "Exegetical Strategies in Jubilees 1-2: New Light from 4QJubilees," in *Studies in the Book of Jubilees* (ed. M. Albani, J. Frey, and A. Lange; TSAJ 65; Tübingen: J.C.B Mohr [Paul Siebeck], 1997) 39-57
- Gene L. Davenport, *The Eschatology of the Book of Jubilees* (Leiden: E.J. Brill, 1971)
- August Dillman, "Das Buch der Jubiläen oder die kleine Genesis," *Jahrbuch der biblischen Wissenschaft* 2 (1850) 230-256; 3 (1851) 1-96
- Lutz Doering, "The Concept of the Sabbath in the Book of Jubilees" in *Studies in the Book of Jubilees* (ed. M. Albani, J. Frey and A. Lange; TSAJ 65; Tübingen: J.C.B Mohr [Paul Siebeck], 1997) 179-205
- Robert Doran, "The Non-Dating of Jubilees: Jub 34-38; 23: 14-32 in Narrative Context," *JSJ* 20 (1989) 1-11
- John Endres, *Biblical Interpretation in the Book of Jubilees* (CBQMS 18; Washington, D.C.: Catholic Bible Association of America, 1987)
- Louis Finkelstein, "The Book of Jubilees and the Rabbinic Halakha," *HTR* 16 (1923) 39-61
- Louis Finkelstein, "The Date of the Book of Jubilees," *HTR* 36 (1943) 19-24
- Florentino García Martínez, "The Heavenly Tablets in the Book of Jubilees," in *Studies in the Book of Jubilees* (ed. M. Albani, J. Frey and A. Lange; TSAJ 65; Tübingen: J.C.B Mohr [Paul Siebeck], 1997) 243-260.
- Jonathan A. Goldstein, "The Date of the Book of Jubilees," *PAAJR* 50 (1983) 63-86
- Betsy Halpern-Amaru, "The First Woman, Wives and Mothers in Jubilees," *JBL* 113 (1994) 609-626
- Betsy Halpern-Amaru, *The Empowerment of Women in the Book of Jubilees* (Leiden: Brill, 1999)
- Todd Hanneken, *The Subversion of the Apocalypses in the Book of Jubilees* (EJL 341; Atlanta: SBL, 2012)
- Martha Himmelfarb, "Some Echoes of Jubilees in Medieval Hebrew Literature" in *Tracing the Threads: Studies in the Vitality of Jewish Pseudepigrapha* (ed. J.C. Reeves; SBLEJL 6; Atlanta: Scholars Press, 1994) 115-141
- Annie Jaubert, *The Date of the Last Supper* (trans. Staten Island, N.Y.: Alba House, 1965); trans. of Jaubert (1957)
- Menahem Kister, "Some Aspects of Qumranic Halakhah," in *The Madrid Qumran Congress: Proceedings of the International Congress on the Dead Sea Scrolls. Madrid 18-21 March 1991* (ed. J. Treballe Barrera and L. Vegas Montaner; STDJ 11; 2 vols.; Leiden: E.J. Brill, 1992) 571-588
- James L. Kugel, "Levi's Election to the Priesthood in Second Temple Writings," *HTR* 86 (1993) 1-64
- James L. Kugel, "The Jubilees Apocalypse," *DSD* 1 (1994) 322-337
- James L. Kugel, "Reuben's Sin with Bilhah in the Testament of Reuben" in *Pomegranates and Golden Bells: Studies in Biblical, Jewish, and Near Eastern Ritual, Law, and Literature in Honor of Jacob Milgrom* (ed. D. P. Wright et al.; Winona Lake, Ind.: Eisenbrauns, 1995) 525-554
- James L. Kugel, *The Bible as It Was* (Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1997)
- James L. Kugel, *Traditions of the Bible* (Cambridge, Mass./London: Harvard University Press, 1998)

-
- David Lambert, "Last Testaments in the Book of Jubilees," *DSD* 11 (2004) 82-107
- Jacob Milgrom, "The Concept of Impurity in Jubilees and the Temple Scroll," *RevQ* 16, 2 (1993) 277-284
- Hindy Najman, "Interpretation as Primordial Writing: Jubilees and its Authority
Conferring Strategies," *JSJ* 30 (1999) 379-410
- Hindy Najman, *Seconding Sinai: The Development of Mosaic Discourse in Second
Temple Judaism* (Leiden: Brill, 2003)
- George W.E. Nickelsburg, "The Bible Rewritten and Expanded," in *Jewish Writings
of the Second Temple Period* (ed. M. Stone; CRINT; Assen/Philadelphia: Van Gorcum/
Fortress, 1984) 89-156
- Liora Ravid, "The Book of Jubilees and its Calendar: A Reexamination," *DSD* 10
(2003) 371-394
- Hermann Rösner, *Das Buch der Jubiläen oder die kleine Genesis* (Leipzig: Fues's
Verlag, 1874)
- David Rothstein, "Sexual Union and Sexual Offences in Jubilees," *JSJ* 35 (2004)
363-384
- Michael Segal, *The Book of Jubilees: Rewritten Bible, Redaction, Ideology and
Theology* (*JSJSup* 117; Leiden: Brill, 2007); reprinted softcover edition (*Society of
Biblical Literature*, 2012)
- Michael Segal, "The Literary Relationship between the Genesis Apocryphon and
Jubilees: The Chronology of Abram and Sarai's Descent to Egypt," *Aramaic Studies* 8
(2010): 71-88
- Michael Segal, "Rewriting the Story of Dinah and Shechem: The Literary
Development of Jubilees 30," in *The Hebrew Bible in Light of the Dead Sea Scrolls*
(eds. N. Dávid et al.; *FRLANT* 239; Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2012),
337-356.
- Michel Testuz, *Les idées religieuses du livre des Jubilés* (Genève/Paris: Droz/Minard,
1960)
- Jacques T.A.G.M. van Ruiten, "The Rewriting of Exodus 24:12-18 in Jubilees 1:1-4,"
BN 79 (1995) 25-29
- Jacques T.A.G.M. van Ruiten, *Primaeval History Interpreted: The Rewriting of
Genesis 1-11 in the Book of Jubilees* (*JSJSup* 66; Leiden: Brill, 2000)
- Jacques T.A.G.M. van Ruiten, *Abraham in the Book of Jubilees: The Rewriting of
Genesis 11:26-25:10 in the Book of Jubilees 11:14-23:8* (*JSJSup* 161; Leiden: Brill,
2012)
- James C. VanderKam, *Textual and Historical Studies in the Book of Jubilees* (*HSM*
14; Missoula, Mont.: Scholars Press, 1977)
- James C. VanderKam, "Enoch Traditions in Jubilees and Other Second-Century
Sources," *SBLSP* (1978) 229-251; repr. in *From Revelation to Canon* (2000) 305-331
- James C. VanderKam, "The Origin, Character, and Early History of the 364-Day
Calendar: A Reassessment of Jaubert's Hypothesis," *CBQ* 41 (1979) 390-411
- James C. VanderKam, "The Putative Author of the Book of Jubilees," *JJS* 26 (1981)
209-217
- James C. VanderKam, *Enoch and the Growth of an Apocalyptic Tradition*
(Washington, D.C.: The Catholic Biblical Association of America, 1984)
- James C. VanderKam, "Genesis 1 in Jubilees 2," *DSD* 1 (1994) 300-321

-
- James C. VanderKam, "Studies in the Chronology of the Book of Jubilees," in *From Revelation to Canon* (2000) 522-544; trans. of "Das chronologische Konzept des Jubiläenbuches," *ZAW* 107 (1995) 80-100
- James C. VanderKam, "The Origins and Purposes of the Book of Jubilees," in *Studies in the Book of Jubilees* (ed. M. Albani, J. Frey, and A. Lange; TSAJ 65; Tübingen: J.C.B. Mohr [Paul Siebeck], 1997) 3-24
- James C. VanderKam, "The Angel Story in the Book of Jubilees," in *Pseudepigraphic Perspectives: The Apocrypha and Pseudepigrapha in Light of the Dead Sea Scrolls. Proceedings of the International Symposium of the Orion Center, 12-14 January 1997* (ed. E.G. Chazon and M.E. Stone; STDJ 31; Leiden: Brill, 1999) 151-170
- James C. VanderKam, "The Angel of the Presence in the Book of Jubilees," *DSD* 7 (2000) 378-393
- James C. VanderKam, "Studies on the Prologue and Jubilees 1," in *For a Later Generation: The Transformation of Tradition in Israel, Early Judaism, and Early Christianity* (ed. R.A. Argall, B.A. Bow and R.A. Werline; Harrisburg: Trinity, 2000) 266-279
- James C. VanderKam, *The Book of Jubilees (Guides to Apocrypha and Pseudepigrapha)*; Sheffield: Sheffield Academic Press, 2001)
- Ben Zion Wacholder, "Jubilees as the Super Canon: Torah-Admonition versus Torah Commandment," in *Legal Texts and Legal Issues: Proceedings of the Second Meeting of the International Organization for Qumran Studies* (ed. M.J. Bernstein et al.; STDJ 23; Leiden: Brill, 1997) 195-211
- Cana Werman, "Jubilees 30: Building a Paradigm for the Ban on Intermarriage," *HTR* 90 (1997) 1-22
- Ernest Wiesenbergs, "The Jubilee of Jubilees," *RevQ* 3 (1961) 3-40

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
 הרצאה 0 %
 השתתפות 20 %
 הגשת עבודה 80 %
 הגשת תרגילים 0 %
 הגשת דו"חות 0 %
 פרויקט מחקר 0 %
 בחנים 0 %
 אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

N/A